

Preek op de 5e zondag van de vastentijd over de Tien Geboden – 18 maart 2018

De beelden zijn met paarse doeken bedekt. We gaan de lijdenstijd in.

De oproep tot bekering, tot inkeer, die altijd nodig is, klinkt nu nog indringender.

Ons verbinden met Christus die alles voor ons heeft geleden.

Ook en vooral om tot een persoonlijke verzoening met Hem te komen want ieder van ons heeft een persoonlijke relatie met Christus en ieder heeft vergeving nodig.

Daarvoor is nodig dat we bij onszelf te rade gaan, tot een gewetensonderzoek komen – als eerste stap – om helder te krijgen waar we tekort schieten in het grote en centrale gebod van ons geloof: de liefde jegens God en jegens onze naaste.

Ik wil met U de Tien Geboden doornemen want daar kunnen we alles vinden. Die tien levensgeboden, die tien woorden zijn topjes van ijsbergen die onder het water veel bergen. De eerste drie geboden gaan over ons leven met God.

1e gebod. Ik ben de Heer uw God, gij zult geen afgoden vereren maar mij alleen aanbidden en beminnen.

Is ons leven gericht op God: de Eerste en de Laatste van ons leven. Hij is de enige. Als een mens zich aan God vasthoudt wordt hijzelf ook één, komt hij tot eenheid in zichzelf. God helemaal aanvaarden, met hart en ziel – is een levenslang proces. Waar God niet is, komen de afgoden in Zijn plaats: het “hebben”, consumeren, het uiterlijke, banale, moderne toverkunsten die uit den boze zijn – esoterie.

2e gebod. Zijn Naam niet misbruiken, niet vloeken, maar die Naam met eerbied uitspreken. Geen valse eed zweren – dat is een belediging van God. We mogen uitkomen voor ons geloof, zeker op de grote momenten van ons leven.

3e gebod. De dag des Heren heiligen.

Dat is de zondag, niet zozeer de laatste dag van de Schepping als wel de 1e van de herschepping in Jezus' Verrijzenis. Iedere zondag staat in het licht van Paaszondag. Dan komen we als gemeenschap samen om Eucharistie te vieren. De zondagsviering is verplicht: denk aan de gemeenschap en aan het geloof dat gevoed wordt in de viering en anders afsterft. Dichterbij God en bij elkaar.

4e gebod. Eer uw vader en uw moeder.

Dat is een oproep tot eerbied voor ieder die gezag belichaamt binnen een levende traditie. Wij zijn schakels in een groter geheel. Daarbinnen hebben vader en moeder een bijzondere plaats: zij hebben ons het leven gegeven en door hun liefde, inzet en hun werk veel voor ons gedaan in onze jeugd en jonge jaren, wat we toen tamelijk vanzelfsprekend vonden. Tegenwoordig gaat alles anders, eerder uit huis, samenwonen, niet trouwen, kerk vergeten, kleinkinderen niet meer gedoopt – veel stil verdriet. Veel meer spanningen tussen ouders en kinderen.

Het gaat ook om de zorg voor hun als zij ouder zijn, aandacht en dankbaarheid. Er is veel eenzaamheid onder ouderen.

5de gebod. Gij zult niet doden.

God vindt zijn glorie in de levende mens. God vraagt ons ons te onthouden van alles wat

naar de dood ruikt. Elkaar geestelijk kapot maken, iemand pesten, tot zonde brengen.

We hebben ons lichaam uit Gods vaderlijke hand ontvangen: daarom zorgdragen voor ons lichaam: hygiëne, sport, rust, medische zorg.

Zelfdoding is objectief slecht in zich, subjectief is de schuld vaak verminderd.

Het leven van de naaste is heilig, jaloezie of wedijver is vaak het ontstekingsmechanisme dat tot conflicten leidt – Kaïn en Abel. Geen afgunst of toorn koesteren.

Kwetsbaar is het ongeboren leven in de moederschoot, zo het stervende leven en het gehandicapte leven. Het Kaïn-zijn zit in iedere vorm van geweld: kaping, gijzeling, terrorisme – ook geweldpleging in gewone relaties, nooit recht in eigen hand nemen, ook het leven van een moordenaar is heilig.

6e gebod. Gij zult geen onkuisheid doen.

Ook dit is een bevrijdend woord! Van Godswege geen mensonwaardige seks, maar zoals Hij die bedoeld heeft. De levenskracht daartoe is kuisheid, dat is een groeiproces. Genieten binnen de perken van het morele handelen, niet de ander gebruiken voor eigen genieten.

Wanneer is er sprake van echte liefde, het geluk van de ander voorop stellen.

Zelfbevrediging is ik-gerichte seks, niet goed.

Echte liefde en vriendschap staan in het teken van loslaten. Alles heeft zijn tijd nodig om te groeien, van verliefdheid naar echte liefde. Binnen het ja-woord is geslachtsgemeenschap er om het leven door te geven, natuurlijke geboorteregeling en verantwoord ouderschap gaan samen in trouw aan elkaar. Homofiele geaardheid valt buiten de morele beschouwingen, maar hoe ermee om te gaan. Niet zomaar oordelen, God heeft iedere mens lief.

Porno is banaal en vernederend, niet naar kijken, is niet goed.

7e gebod. Gij zult niet stelen.

In de 1e plaats geen mensen stelen, folterpraktijken, kinderprostitutie, gijzelen, mensen verdrijven. Er is zoveel armoede in de wereld, ook in onze rijke samenleving.

Mensonwaardig, delen met minderbedeelden: vastenactie – Adventactie. Christelijke naastenliefde vraagt om inzet voor een rechtvaardige wereld, delen, belasting betalen.

Godsdienst en rechtvaardigheid gaan samen.

8e gebod. Niet vals getuigen.

God is waarachtig en betrouwbaar. Zoals Hij ten opzichte van mij is, zo wij ten opzichte van elkaar. Oorspronkelijk rechtbank, maar het gaat om meer: liegen, lasteren, kwaadspreken, roddelen. We koesteren vooroordelen en plakken gauw etiketten op. Woorden kunnen opbouwen én verwoesten. Lege- en valse beloften, misleidende reclameslogans, racistische uitspraken.

Wat is het oordeel over mijzelf, wil ik mezelf zijn of doe ik mij anders voor dan ik ben. Het gaat om waarachtigheid.

9e gebod. Geen onkuisheid begeren.

10e gebod. Niet begeren wat uw naaste toebehoort.

In deze laatste twee geboden gaat het om zuiverheid van hart, echtheid, eerlijkheid. Deze twee geboden wijzen naar de diepe wortels van waaruit de andere geboden hun bezieling krijgen. Ze gaan over echte bekering tot Jezus' liefde.

Schep in mij een zuiver hart mijn God, geef mij weer een vastberaden geest.(ps 51)
De reflectie, het gewetensonderzoek is een eerste stap om tot een persoonlijke verzoening met O.L. Heer te komen.
Dat u daartoe mag komen wens ik u toe, om een echt gezegend Pasen te kunnen vieren.

Pastoor R. Wagenaar